

Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru

PORODNÍ ASISTENTKA - KOMUNITNÍ PÉČE V PORODNÍ ASISTENCI

ÚNOR 2021

(VĚSTNÍK MZ 3/2021)

1	Cíl specializačního vzdělávání.....	2
2	Vstupní podmínky a průběh specializačního vzdělávání.....	2
	2.1 Vstupní podmínky.....	2
	2.2 Průběh specializačního vzdělávání	2
3	Učební plán	3
	3.1 Učební osnova základního modulu.....	5
	3.2 Učební osnovy odborných modulů – povinné	8
	3.2.1 Učební osnova odborného modulu 1.....	8
	3.2.2 Učební osnova odborného modulu 2.....	14
	3.2.3 Učební osnova odborného modulu 3.....	15
	3.2.4 Učební osnova odborného modulu 4.....	16
4	Hodnocení účastníka v průběhu specializačního vzdělávání	19
5	Profil absolventa	19
	5.1 Charakteristika profesních kompetencí, pro které absolvent/ka specializačního vzdělávání získal/a způsobilost.....	19
6	Charakteristika akreditovaných zařízení a pracovišť	20
	6.1 Akreditovaná zařízení a pracoviště	20
7	Tabulka modulů	22
8	Seznam doporučených zdrojů	23

1 Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru **Porodní asistentka - Komunitní péče v porodní asistenci** je získání specializované způsobilosti s označením odbornosti **Porodní asistentka pro komunitní péči** a to osvojením si potřebných teoretických znalostí, praktických dovedností, návyků týmové spolupráce i schopnosti samostatného rozhodování pro činnosti stanovené platnou legislativou.

2 Vstupní podmínky a průběh specializačního vzdělávání

2.1 Vstupní podmínky

Podmínkou pro zařazení do specializačního vzdělávání v oboru Porodní asistentka - Komunitní péče v porodní asistenci je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání porodní asistentky dle zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů" (dále jen „zákon č. 96/2004 Sb.“).

Délka výkonu povolání porodní asistentky před zařazením do specializačního vzdělávání je minimálně 36 měsíců v úvazku 1,0 (§ 56 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb.).

2.2 Průběh specializačního vzdělávání

Vzdělávací program uskutečňuje akreditované zařízení. Akreditovaným zařízením je poskytovatel zdravotních služeb, jiná právnická osoba nebo fyzická osoba, kterým ministerstvo udělilo akreditaci v souladu s § 45 odst. 1 písmeno a), zákona č. 96/2004 Sb. Udělením akreditace se získává oprávnění k uskutečňování vzdělávacího programu nebo jeho části.

Vzdělávací program obsahuje celkem 608 hodin teoretického vzdělávání a praktické výuky. Praktická výuka tvoří alespoň 50 % celkového počtu hodin, včetně odborné praxe na pracovištích akreditovaného, ale i neakreditovaného zařízení v rozsahu stanoveném tímto vzdělávacím programem.

Vyučovací hodina teoretické výuky trvá 45 minut, vyučovací hodina odborné praxe trvá 60 minut. Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit ve více akreditovaných zařízeních, pokud je nezajistí v celém rozsahu akreditované zařízení, kde účastník vzdělávání zahájil.

Vzdělávací program specializačního vzdělávání se skládá z modulů. Modulem se rozumí ucelená část vzdělávacího programu vymezená počtem hodin, který je stanoven vzdělávacím programem. Každý modul je zakončen hodnocením úrovně dosažených výsledků vzdělávání.

Optimální doba specializačního vzdělávání je 18–24 měsíců, kterou lze prodloužit nebo zkrátit při zachování kvality vzdělávání a počtu hodin vzdělávacího programu. Část specializačního vzdělávání lze absolvovat distanční formou studia, např. metodou e-learningu.

Průběh specializačního vzdělávání je evidován v tzv. Logbooku (deníku, studijním průkazu), do něhož provádí školitel záznamy o průběhu specializačního vzdělávání, omluvené absenci, průběhu odborné praxe a splnění předepsaných výkonů na neakreditovaném pracovišti nebo na pracovišti akreditovaného zařízení.

Účastník specializačního vzdělávání má i v neakreditovaném zařízení pro odbornou praxi přiděleného školitele, který má specializovanou způsobilost v oboru Porodní asistentka - Komunitní péče

v porodní asistenci, který organizuje a řídí odbornou praxi účastníka. Tento školitel odpovídá za to, že účastník v průběhu specializačního vzdělávání splní veškeré výkony stanovené vzdělávacím programem. Odbornou praxi v hodinovém rozsahu stanoveném pro jednotlivé odborné moduly plní účastník nejdříve po jednom týdnu teoretické části příslušného modulu. Pokud je modul kratší než jeden týden, plní praxi po absolvování teoretické části modulu. Výkony k jednotlivým modulům (vyjma výkonů k modulům stanoveným v akreditovaném zařízení) plní účastník v průběhu celého specializačního vzdělávání.

Seznam a počet výkonů, uvedených v kapitole 3.1. Učební osnovy odborných modulů, je stanoven jako minimální, avšak tak, aby účastník specializačního vzdělávání zvládl danou problematiku nejen po teoretické, ale i po stránce praktické.

Podmínky pro přihlášení k atestační zkoušce jsou uvedeny v § 56 zákona č. 96/2004 Sb. Podmínkou přihlášení se k atestační zkoušce je:

- a) získání počtu kreditů stanoveného vzdělávacím programem,
- b) absolvování modulů, které jsou ve vzdělávacím programu označeny jako povinné, a splnění všech stanovených výkonů,
- c) prokázání výkonu povolání v oboru komunitní péče v porodní asistenci v délce minimálně 1 roku z období posledních 6 let v rozsahu minimálně poloviny stanovené týdenní pracovní doby nebo minimálně 2 let z období posledních 6 let v rozsahu minimálně pětiny stanovené týdenní pracovní doby, a to pod odborným dohledem podle § 4 odst. 4 zákona č. 96/2004 Sb.

Podmínkou pro získání specializované způsobilosti porodní asistentky pro komunitní péči v porodní asistenci je úspěšné složení atestační zkoušky.

3 Učební plán

Specializační vzdělávání v oboru PORODNÍ ASISTENTKA – KOMUNITNÍ PÉČE V PORODNÍ ASISTENCI					
Kód	Typ	Název	Rozsah		
			Teorie (počet hodin)	Praxe (počet hodin)	
				NZ	AZ
ZM	P	Role specialisty/ky v poskytování zdravotních služeb	24		
OM 1	P	Metody komunitní péče v porodní asistenci	152		
	P	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence poskytujícího návštěvní službu ve vlastním sociálním prostředí pacientek (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)		40	

	P	Odborná praxe v akreditovaném zařízení u poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence, poskytujícího ambulantní nebo lůžkovou péči včetně návštěvní služby ve vlastním sociálním prostředí pacientek (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)			120
OM 2	P	Základní gynekologická a porodnická diagnostika	40		
	P	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)		80	
OM 3	P	Poradenství při kojení	32		
	P	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího lůžkovou nebo ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistence se zaměřením na poradenství při kojení (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)			24
OM 4	P	Cvičební techniky v práci porodní asistentky a kurzy prenatální přípravy	32		
	P	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistenci se zaměřením na cvičební techniky v práci porodní asistentky s těhotnými a ženami po porodu (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)		24	
	P	Odborná praxe u akreditovaného poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistenci se zaměřením na realizaci kurzů prenatální přípravy na porod, rodičovství a péči o dítě (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)			40
			280	328	
Celkem			608		

Legenda: ZM – základní modul, OM – odborný modul, AZ – akreditované zařízení, NZ – neakreditované zařízení, P - povinný

3.1 Učební osnova základního modulu

Základní modul - ZM	Role specialisty/ky v poskytování zdravotních služeb	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	24 hodin teoretické výuky v rozsahu 2 – 3 dnů	
Cíl	Vybavit účastníky studia znalostmi a dovednostmi z vybrané problematiky veřejného zdraví, řízení lidských zdrojů, ekonomiky a financování poskytovatelů zdravotních služeb, krizového managementu, řízení kvality a bezpečí, výzkumu, psychologických aspektů, prevence dopadů negativních faktorů fyzické a psychické zátěže a role školitele/ky.	
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Úvod do problematiky	Seznámení s organizací specializačního vzdělávání, s hodnocením znalostí a dovedností v rámci jednotlivých modulů, průběh odborné praxe.	2
Vybraná problematika veřejného zdraví	Podpora veřejného zdraví a zdravotní politika. Národní strategie zdraví. Vymezení problematiky veřejného zdraví, determinanty zdraví a jejich aktuální situace v ČR, aktuální zdravotní politika v evropském kontextu.	1
Radiační ochrana	Radiační ochrana – ionizující záření, jeho základní druhy a vlastnosti, nepříznivé účinky ionizujícího záření, radiační zátěž obyvatel, způsoby ochrany před ionizujícím zářením, zásady pro pobyt v prostorách se zdroji ionizujícího záření, legislativa v oblasti radiační ochrany, odpovědnosti při využívání zdrojů ionizujícího záření.	2
Problematika závislostí	Problematika závislostí – přehled návykových látek a jejich vlastností, zdravotní a právní aspekty související se zneužíváním návykových látek.	1
Lidské zdroje	Lidské zdroje, způsobilost k výkonu práce ve zdravotnictví, řízení lidských zdrojů, celoživotní vzdělávání.	1
Ekonomika a financování poskytovatelů zdravotních služeb	Ekonomika poskytovatele zdravotních služeb - obecná teorie systémů, ekonomika zdravotnictví, funkce státu. Zdravotní pojišťovny, funkce pojišťoven a úhradové mechanismy. Ekonomika poskytovatele zdravotních služeb, náklady, výnosy a hospodářský výsledek poskytovatele zdravotních služeb, kalkulace a rozpočty	2

	ve zdravotnictví, účetnictví a daňová evidence, mzdy a odměňování. Financování zdravotnictví. DRG a jiné systémy úhrad.	
Krizový management ve zdravotnictví	Mimořádné události a katastrofy. Krizová připravenost. Hromadný výskyt postižených. Evakuace nemocnic. Ochrana obyvatelstva.	2
Řízení kvality a bezpečí ve zdravotnictví	Systém řízení dokumentace, implementace ustanovení platných právních předpisů a standardů kvality. Metody měření a hodnocení kvality – indikátory, audity. Příprava standardů specializovaných postupů. Využití dat o kvalitě. Certifikace, Akreditace. Vyhodnocení rizik pochybení a návrh preventivních a nápravných opatření. Resortní bezpečnostní cíle.	2
Psychologické aspekty práce specialisty/ky, komunikační dovednosti specialisty/ky	Psychosociální dovednosti specialisty/ky. Komunikace v týmu. Podpůrné techniky v komunikaci s problémovou pacientkou, s agresivní pacientkou, komunikace se znevýhodněnou pacientkou (mentální nebo psychické poškození, autismus, handicap fyzický či smyslový, dlouhodobě nezaměstnaní, bezdomovkyně, apod.), komunikace s pacientkami z jiných etnických skupin žijících na území ČR s ohledem na jejich zdravotní, sociální, náboženské, kulturní a společenské odlišnosti. Problematika týraných a zneužívaných osob (dětí, žen, mužů, seniorů). Domácí násilí. Etický přístup k pacientkám a jejich blízkým s ohledem na věk a charakter onemocnění. Identifikace faktorů ovlivňujících kvalitu života pacientek. Profesní etika.	4
Prevence negativních dopadů psychické a fyzické zátěže související s výkonem zdravotnického povolání	Efektivní zvládnání nadměrné psychické zátěže a prevence syndromu vyhoření. Prevence rizik nadměrné fyzické zátěže. Podpůrné techniky ke zvládnání pracovní zátěže, interpersonální agrese, budování vztahů v zátěžových situacích, psychosociální hygiena zdravotnického pracovníka. Role PEER podpory (peer je profesní kolega, zdravotník vyškolen k poskytnutí první psychické podpory, úzce spolupracuje s odborníkem na duševní zdraví). Zvyšování kvality komunikačních dovedností, prevence závislostí, vliv stresu na naše tělo, péče o duševní zdraví v povolání s vysokou úrovní stresu, upevnění profesionálních kompetencí, podpora ve složitých pracovních situacích, reflexe vlastní práce, poznání vlastního stylu práce a možných slabých míst, supervize.	4

Metodologie výzkumu ve zdravotnictví	Charakteristika, specifika a význam výzkumu. Techniky výzkumu, výzkumný proces a jeho fáze, etapy výzkumné práce. Volba a způsob vyhledávání vhodných témat. Etika výzkumu. Prezentace výsledků, aplikace poznatků do praxe.	1
Role školitele/ky ve vzdělávání dospělých	Zásady vzdělávání dospělých, zvláštnosti ve vzdělávání dospělých, cíle, role školitele/ky v celoživotním vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků, formy a metody výuky.	1
Ukončení modulu	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	1
Výsledky vzdělávání	<p>Absolvent/ka bude znát:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rizika ionizujícího záření, jeho účinky na živý organismus, • systém radiační ochrany, zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany a praktické metody ochrany, • zdravotní a právní aspekty související se zneužíváním návykových látek, • nutnost vlastního odborného růstu a rozvoje, • význam a diference úhradových mechanismů, • význam neustálé potřeby zvyšování kvality práce a spolupráce, • postupy krizového managementu na přechodu činnosti poskytovatele zdravotních služeb ze standardních podmínek do činností za podmínek nestandardních, • existující rizika, závažnost identifikovaných rizik, řešení rizik, efektivnost nápravných opatření a potenciální rizika, • zásady prevence pochybení ve zdravotnické praxi, • vhodný přístup při komunikaci s problémovou pacientkou a se znevýhodněnou pacientkou, • vhodné zásady komunikace s osobami týranými, zneužívanými, • multikulturní odlišnosti v ošetřování pacientek na pracovišti v rámci své specializace, • faktory ovlivňující kvalitu života pacientek, • etický přístup k pacientkám a jejich blízkým, • podpůrné techniky ke zvládnutí fyzické i psychické zátěže v povolání, • moderní a vědecky ověřené metody používané ve výzkumných šetřeních a projektech, • zásady ve vzdělávání dospělých, význam, zvláštnosti, cíle a role školitele/ky. <p>Absolvent/ka bude připraven/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovat se na podporu a udržování zdraví, prevenci, rehabilitaci, včetně ohledu na životní prostředí při poskytování ošetrovatelských služeb, • rozpoznat své postoje, přístupy, způsob komunikace při personální práci, při efektivním hospodaření a při zjišťování 	

	<p>potřeb a přání pacientky a její rodiny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • koordinovat práci členů týmu, • rozeznat a posoudit neetické chování spolupracovníků, • uplatňovat postupy krizového managementu a podílet se na přechodu činnosti zdravotnického zařízení ze standardních podmínek do činností za podmínek nestandardních, • identifikovat existující rizika, vyhodnotit závažnost identifikovaných rizik, koordinovat činnost specifických týmů při řešení rizik, kontrolovat efektivnost nápravných opatření a řešit včas ty, které nedosahují očekávaných výsledků a odstraňovat potenciální rizika dříve, než způsobí škody, • dodržovat zásady prevence pochybení ve zdravotnické praxi, • uplatňovat vhodný přístup při komunikaci s problémovou pacientkou a se znevýhodněnou pacientkou, • uplatňovat vhodné zásady komunikace s osobami týranými, zneužívanými, • zvládat multikulturní odlišnosti v ošetřování pacientek na pracovišti v rámci své specializace, • identifikovat faktory ovlivňující kvalitu života pacientek, • uplatňovat etický přístup k pacientkám a jejich blízkým, • používat podpůrné techniky ke zvládnutí fyzické i psychické zátěže v povolání, • postupovat dle moderních a vědecky ověřených metod, podílet se na výzkumných šetřeních a projektech, • odborně vést méně zkušené pracovníky svého oboru, personál způsobilý k výkonu povolání pod odborným dohledem nebo pod přímým vedením a účastníky studia specializačního vzdělávání oboru v roli školitele, • podílet se na přípravě standardů specializovaných postupů, • dodržovat zásady ve vzdělávání dospělých, respektovat význam, zvláštnosti, cíle a role školitele/ky.
Způsob ukončení modulu	Test, ústní zkouška, kolokvium, seminární práce v rozsahu stanoveném školitelem.

3.2 Učební osnovy odborných modulů – povinné

3.2.1 Učební osnova odborného modulu 1

Odborný modul – OM 1	Metody komunitní péče v porodní asistenci
Typ modulu	povinný
Rozsah modulu	<p>152 hodin teoretické výuky v rozsahu 16 – 20 dnů 40 hodin odborné praxe v rozsahu 4 – 5 dnů u poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence poskytujícího návštěvní službu ve vlastním sociálním prostředí pacientek (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.) 120 hodin odborné praxe v akreditovaném zařízení v rozsahu 12 – 15</p>

	<p>dnů v akreditovaném zařízení u poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence, poskytujícího ambulantní nebo lůžkovou péči včetně návštěvní služby ve vlastním sociálním prostředí pacientek (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.) z toho:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 40 hodin v rozsahu 4 – 5 dnů na porodním sále, oddělení šestinedělí, na gynekologii; - 40 hodin v rozsahu 4 – 5 dnů na pracovišti praktického pediatra nebo ambulantní péče poskytované těhotným ženám a ženám po porodu; - 40 hodin v rozsahu 4 – 5 dnů u poskytovatele zdravotních služeb v nestátním zdravotnickém zařízení vedeném porodní asistentkou. 	
Cíl	Připravit porodní asistentku pro oblast komunitní péče v porodní asistenci.	
TEORETICKÁ VÝUKA		
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Úvod do problematiky	Uvedení jednotlivých tematických celků OM 1.	4
Komunitní péče v porodní asistenci	Problematika komunitní péče v porodní asistenci. Typologie komunit a jejich charakteristika, problematika multikulturní péče, podpůrné skupiny a organizace, které se zaměřují na pomoc ženám. Úloha porodní asistentky v komunitním prostředí, edukace.	5
Rizikové faktory životního stylu	Definice a rozdělení rizikových faktorů ovlivňujících zdraví těhotné ženy, matky a novorozence, identifikace rizikových faktorů v rámci komunity.	2
Nejčastější chronická onemocnění u žen	Nejčastější chronická onemocnění u žen - diabetes mellitus, kardiovaskulární onemocnění, onemocnění dýchacího systému, neurologická onemocnění apod.	20
Rizikové chování matky	Nezdravý životní styl, závislosti, neschopnost starat se o dítě, rizikové prostředí. Sexuálně přenosná onemocnění – charakteristika, klinické projevy, prevence a možnosti léčby.	5

Podpora fyziologického těhotenství v podmínkách komunity	Posouzení průběhu těhotenství, základní vyšetření těhotné v podmínkách komunity, možnosti úpravy životosprávy a životního stylu u těhotné v podmínkách komunity. Selektce rizika. Vedení ženy ke zdravému přirozenému porodu. Výchova k reprodukčnímu zdraví a plánování rodičovství.	20
Právní a sociální poradenství	Možnosti sociální pomoci v těhotenství a po porodu, právní poradenství na ochranu matky, dítěte a rodiny, posouzení formy pomoci, centra pomoci, řešení případových studií, rozbor sociologických posudků rodiny.	10
Péče o novorozence v prostředí komunity	Hodnocení růstu a vývoje dítěte v novorozeneckém a kojeneckém období. Hodnocení vzhledu a chování novorozence, vitálních funkcí, stavu výživy a hydratace, vyprazdňování, smyslového vnímání, bolesti. Hygienická péče o novorozence, screeningová vyšetření, návštěva poraden, preventivní opatření (prevence syndromu náhlého úmrtí kojence, syndromu třeseného dítěte) na podporu zdravého vývoje a růstu novorozence. První ošetření novorozence po porodu, zajištění termoneutrálního a bezpečného prostředí. Attachment. Bonding. Podpora zdravého mikrobiomu. Resuscitace novorozence po porodu, resuscitace dítěte.	15
	Nácviky na modelech.	2
Péče o šestinedělku v podmínkách komunity	Posuzování celkového zdravotního stavu ženy po porodu a v průběhu šestinedělí v podmínkách komunity. Péče o ženu s chronickým onemocněním, se závislostním chováním, s psychiatrickou problematikou.	20
Neodkladná resuscitace	Neodkladná resuscitace dospělého, odlišnosti resuscitace u ženy v průběhu těhotenství, porodu a po porodu.	2
	Nácviky na modelech.	3
Život ohrožující stavy a jejich řešení v prostředí komunity	Bezvědomí, dušení, šokové stavy, alergie, křeče, cévní mozková příhoda.	3
Podpora zdravého přirozeného porodu v komunitním prostředí	Podpora zdravého přirozeného porodu, kontinuální selektce rizika a jeho řešení, indikace k transportu do zdravotnického zařízení.	10
Ošetření porodního poranění v prostředí	Prevence, posouzení a ošetření porodního poranění, podpora hojení.	2

komunity	Praktické nácviky.	6
Podpora ženy/páru po perinatální ztrátě	Perinatální ztráta – zamlklé těhotenství, samovolný potrat, porod mrtvého plodu, indukovaný potrat, úmrtí novorozence. Rodiče pečující o dítě s postižením.	5
Péče o ženu s gynekologickým onemocněním	Nejčastější gynekologická onemocnění a možnosti jejich prevence, problémy žen v klimakteriu, gynekologické problémy dětského věku, gynekologická onkologie.	4
Péče o ženu po gynekologické operaci v prostředí komunity	Posouzení celkového stavu, hojení operační rány, posouzení rizika infekce, gynekologická, rehabilitační a paliativní péče.	4
Ukončení teoretické části	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	10
ODBORNÁ PRAXE		
Odborný modul – OM 1	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence poskytujícího návštěvní službu ve vlastním sociálním prostředí pacientek (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	40 hodin v rozsahu 4 – 5 dnů	
Seznam výkonů		Minimální počet výkonů
Posouzení sociálního prostředí komunity, rizikových faktorů a průběhu fyziologického těhotenství ženy v komunitní péči, posouzení prostředí z hlediska bezpečnosti dítěte a jeho optimálního vývoje		8
Základní vyšetření těhotné ženy		8
Edukace těhotné ženy o životosprávě, životním stylu a kojení v prostředí komunity		8
Edukace ženy o reprodukčním zdraví a prevenci gynekologických onemocnění v prostředí komunity		8
Tvorba plánu péče o těhotnou ženu s rizikovým chováním nebo o novorozence ohroženého rizikovými faktory v prostředí komunity		1
Tvorba plánu péče o ženu v šestinedělí zaměřeného na prevenci komplikací v prostředí komunity		1
Tvorba plánu péče o ženu s gynekologickým onemocněním nebo po gynekologické operaci v prostředí komunity		2
Podpora ženy během porodu v komunitním prostředí (lze nahradit podporou ženy během zdravého přirozeného porodu v porodnici)		2
Ošetření porodního poranění		3
Zajištění termoneutrálního prostředí a hodnocení vitálních funkcí novorozence, stavu výživy, hydratace a vyprazdňování		8

Hygienická péče o novorozence v podmínkách komunity	8
Příprava pomůcek k resuscitaci novorozence, případně zahájení resuscitace (možné na modelu)	5
Příprava pomůcek k resuscitaci dospělého, případně zahájení resuscitace (možné na modelu)	3
Edukace ženy o možnostech sociální pomoci	2
Podpora ženy/páru po perinatální ztrátě (případně modelová situace)	1
Odborný modul – OM 1	Odborná praxe v akreditovaném zařízení u poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence, poskytujícího ambulantní nebo lůžkovou péči včetně návštěvních služeb ve vlastním sociálním prostředí pacientek (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)
Typ modulu	povinný
Rozsah modulu	40 hodin v rozsahu 4 – 5 dnů na porodním sále, oddělení šestinedělí, gynekologii 40 hodin v rozsahu 4 – 5 dnů na pracovišti praktického pediatra nebo ambulantní péče poskytované těhotným ženám a ženám po porodu 40 hodin v rozsahu 4 – 5 dnů u poskytovatele zdravotních služeb v nestátním zdravotnickém zařízení vedeném porodní asistentkou.
Seznam výkonů	Minimální počet výkonů
Posouzení sociálního prostředí, rizikových faktorů a průběhu fyziologického těhotenství ženy, posouzení sociálního prostředí z hlediska bezpečnosti dítěte a jeho optimálního vývoje	2
Základní vyšetření těhotné ženy	2
Edukace těhotné ženy o životosprávě, životním stylu a kojení	2
Příprava pomůcek k resuscitaci novorozence, případně zahájení resuscitace (může být i na modelu)	2
Příprava pomůcek k resuscitaci dospělého, případně zahájení resuscitace (může být i na modelu)	2
Zajištění termoneutrálního prostředí a hodnocení vitálních funkcí novorozence, stavu výživy, hydratace a vyprazdňování	2
Ošetření porodního poranění	2
Podpora ženy/páru po perinatální ztrátě	1
Výsledky vzdělávání	<p>Teoretické znalosti Absolvent/ka bude znát:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředí komunity a její specifika, • rizikové faktory životního stylu a přidružená chronická onemocnění ovlivňující zdraví těhotné ženy, matky a novorozence, • nejčastější chronická onemocnění u žen a přístup k ženám s tímto onemocněním, • rizikové chování těhotné ženy a matky po porodu a během

	<p>šestinedělí,</p> <ul style="list-style-type: none"> • průběh těhotenství u žen v podmínkách komunity, • právní a sociální poradenství, možnosti pomoci týraným a zneužívaným ženám, prevenci syndromu třeseného dítěte a syndromu náhlého úmrtí kojence, • podporu zdravého přirozeného porodu v komunitním prostředí, • péči o novorozence v prostředí komunity, hodnocení růstu a vývoje dítěte v novorozeneckém a kojeneckém období, • péči o šestinedělku v prostředí komunity, • postup základní neodkladné resuscitace ženy i novorozence, • postupy při řešení život ohrožujících stavů, • postupy podpory ženy/páru po perinatální ztrátě. <p>Praktické vědomosti a dovednosti</p> <p>Absolvent/ka bude připraven/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat zásady a metody komunitní péče o ženu a novorozence, • hodnotit rizikové faktory ovlivňující zdraví ženy a novorozence v komunitě, • identifikovat a zhodnotit postoje k reprodukčnímu zdraví a provádět opatření směřující k prevenci sexuálně přenosných onemocnění v komunitě, • poskytovat péči novorozenci v podmínkách komunity, identifikovat rizika syndromu třeseného dítěte a navrhnout preventivní opatření, • navrhnout preventivní opatření snižující riziko vzniku syndromu náhlého úmrtí kojence, • hodnotit stav novorozence, zajišťovat termoneutralní a bezpečné prostředí, • připravit pomůcky, případně zahájit resuscitaci novorozence, • připravit pomůcky, případně zahájit resuscitaci dospělého, • pečovat o šestinedělky v prostředí komunity, • posoudit porodní poranění a popsat postup jeho ošetření, • podpořit ženu/pár po perinatální ztrátě, • poskytovat základní péči ženě s gynekologickým onemocněním, ženě po gynekologické operaci a ženě s chronickým onemocněním v prostředí komunity, • edukovat ženu v rámci prevence gynekologického onemocnění, • využívat znalosti z oblasti sociálního a právního poradenství.
<p>Způsob ukončení modulu</p>	<p>Test, ústní zkouška, praktické zvládnutí výkonů na modelu, praktické zvládnutí modelové situace. Splnění stanoveného počtu hodin odborné praxe.</p>

3.2.2 Učební osnova odborného modulu 2

Odborný modul – OM 2	Základní gynekologická a porodnická diagnostika	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	40 hodin teoretické výuky v rozsahu 4 – 5 dnů 80 hodin odborné praxe v rozsahu 7 – 10 dnů u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	
Cíl	Přípravit porodní asistentku pro provádění základních diagnostických výkonů v gynekologii a porodnictví.	
TEORETICKÁ VÝUKA		
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Úvod do problematiky	Uvedení jednotlivých tematických celků OM 2.	1
Vyšetření v průběhu těhotenství	Úvod do problematiky. Potvrzení gravidity, těhotenský screening - vyšetření v I., II. a III. trimestru.	15
Základní gynekologické vyšetření	Ženský reprodukční systém. Gynekologické vyšetření - kolposkopie, vyšetření vaginální a abdominální sondou, vyšetření prsou, instrumentária používaná při gynekologickém vyšetření. Preventivní prohlídky – význam a důležitost.	5
Ultrazvukové vyšetření v gynekologii a porodnictví	Možnosti využití ultrazvukové diagnostiky v gynekologii a porodnictví, v invazivní diagnostice a terapii plodu. Interpretace závěrů ultrazvukového vyšetření.	6
Alternativní metody v porodní asistenci	Nové trendy v porodní asistenci.	10
Ukončení teoretické části	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	3
ODBORNÁ PRAXE		
Odborný modul – OM 2	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	80 hodin v rozsahu 7 – 10 dnů	
Seznam výkonů		Minimální počet výkonů
Asistence při ultrazvukovém vyšetření těhotné ženy v I. trimestru těhotenství		3
Asistence při ultrazvukovém vyšetření ženy v II. trimestru těhotenství		3
Asistence při ultrazvukovém vyšetření ženy ve III. trimestru těhotenství		3
Edukace ženy o důležitosti gynekologických prohlídek		5
Výsledky vzdělávání	Teoretické znalosti Absolvent/ka bude znát: <ul style="list-style-type: none"> • možnosti využití ultrazvukové diagnostiky v gynekologii 	

	<p>a porodnictví,</p> <ul style="list-style-type: none"> • průběh gynekologické prohlídky, • těhotenský screening. <p>Praktické vědomosti a dovednosti Absolvent/ka bude připraven/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukovat ženu o důležitosti gynekologických prohlídek, • využívat znalosti o těhotenském screeningu v péči o těhotnou ženu, • interpretovat závěry ultrazvukového vyšetření.
Způsob ukončení modulu	Test, ústní zkouška, praktické zvládnutí výkonů na modelu, praktické zvládnutí modelové situace. Splnění stanoveného počtu hodin odborné praxe.

3.2.3 Učební osnova odborného modulu 3

Odborný modul – OM 3	Poradenství při kojení	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	32 hodin teoretické výuky v rozsahu 3 – 4 dny 24 hodin odborné praxe v rozsahu 2 – 3 dny v akreditovaném zařízení u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího lůžkovou nebo ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistence se zaměřením na poradenství při kojení (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	
Cíl	Připravit porodní asistentku k tomu, aby byla schopna pomoci a podpory ženám, které mají problémy s kojením.	
TEORETICKÁ VÝUKA		
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Úvod do problematiky	Uvedení jednotlivých tematických celků OM 3.	1
Fyziologie laktace	Anatomie mléčné žlázy, fyziologie laktace, fyziologie trávicího systému novorozence.	2
Mateřské mléko	Složení mateřského mléka, odstříkávání, odsávání, manipulace a skladování mateřského mléka. Alternativní metody podávání mateřského mléka.	4
Podpora kojení	Životospráva a výživa v průběhu kojení, zdravý životní styl, příprava prsu na kojení, kojení versus formule, technika kojení, edukace kojících žen.	10
Překážky v kojení	Problémy a překážky ze strany matky, dítěte, kontraindikace kojení.	8
Formule	Přípravky kojenecké mléčné výživy, náhrada mateřského mléka ve výživě kojenců. Výhody a nevýhody použití.	5
Ukončení teoretické části	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	2

ODBORNÁ PRAXE	
Odborný modul – OM 3	Odborná praxe v akreditovaném zařízení u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího lůžkovou nebo ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistence se zaměřením na poradenství při kojení (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)
Typ modulu	povinný
Rozsah modulu	24 hodin v rozsahu 2 – 3 dny
Seznam výkonů	Minimální počet výkonů
Nácvik správné polohy při kojení a techniky kojení	20
Edukace matky o odstříkávání a skladování mateřského mléka a ošetřování prsu	10
Edukace matky v přípravě formulí	5
Edukační plán zaměřený na podporu kojení a zvládnání možných problémů ze strany matky a dítěte	2
Výsledky vzdělávání	<p>Teoretické znalosti Absolvent/ka bude znát:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anatomii a fyziologii mléčné žlázy, fyziologii trávicího systému novorozence, • tvorbu a složení mateřského mléka, jeho odstříkávání a skladování, • podporu kojení, jeho výhody, • techniky kojení, překážky a kontraindikace kojení, • formule a jejich rozdělení, jejich přípravu, výhody a nevýhody jejich použití. <p>Praktické vědomosti a dovednosti Absolvent/ka bude připraven/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit techniku kojení, • zvládat problémy s kojením ze strany matky i dítěte, • podpořit kojení, poradit matce s její životosprávou a zdravým životním stylem, • poradit matce s odstříkáváním a uchováním mateřského mléka, • poradit matce s přípravou formulí.
Způsob ukončení modulu	Test, ústní zkouška, praktické zvládnutí výkonů na modelu, praktické zvládnutí modelové situace. Splnění stanoveného počtu hodin odborné praxe.

3.2.4 Učební osnova odborného modulu 4

Odborný modul – OM 4	Cvičební techniky v práci porodní asistentky a kurzy prenatální přípravy
Typ modulu	povinný
Rozsah modulu	32 hodin teoretické výuky v rozsahu 3 – 4 dny

	<p>24 hodin odborné praxe v rozsahu 2 – 3 dny u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistenci se zaměřením na cvičební techniky v práci porodní asistentky s těhotnými a ženami po porodu (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)</p> <p>40 hodin odborné praxe v rozsahu 4 – 5 dnů u akreditovaného poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistenci se zaměřením na realizaci kurzů prenatální přípravy na porod, rodičovství a péči o dítě (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)</p>	
Cíl OM 4	Připravit porodní asistentku pro požadované činnosti z oblasti cvičebních technik.	
TEORETICKÁ VÝUKA		
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Úvod do problematiky	Uvedení jednotlivých tematických celků OM 4.	1
Komplexní cvičení v těhotenství	Úvod do problematiky. Účel cvičení v těhotenství, změny v organismu těhotné, které lze léčebnou tělesnou výchovou ovlivnit.	5
Příprava k porodu ženy/páru	Úlevové a relaxační pozice, práce s bolestí, metody snížení strachu u rodičky, tvorba porodního přání. Šetrné vedení porodu, diagnostika a řešení diastázy.	6
Cvičení v šestinedělí	Účel cvičení v šestinedělí, nácvik cvičení po porodu, spolupráce porodní asistentky s fyzioterapeutem.	5
Prevence močové inkontinence u žen	Nové trendy v prevenci dysfunkcí pánevního dna, metoda 3x3.	5
Praktická cvičení	Fyzioterapeutická cvičení.	8
Ukončení teoretické části	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	2
ODBORNÁ PRAXE		
Odborný modul – OM 4	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistenci se zaměřením na cvičební techniky v práci porodní asistentky s těhotnými a ženami po porodu (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	24 hodin v rozsahu 2 – 3 dny	
Seznam výkonů		Minimální počet výkonů
Nácvik úlevových a relaxačních technik sloužících ke zmírnění bolesti		3

a strachu rodičky		
Nácvik technik práce s pánevním dnem		2
Nácvik vhodných cviků pro ženu v období šestinedělí		2
Příprava k porodu		2
Odborný modul – OM 4	Odborná praxe u akreditovaného poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistenci se zaměřením na realizaci kurzů prenatalní přípravy na porod, rodičovství a péči o dítě (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	40 hodin v rozsahu 4 – 5 dnů	
Seznam výkonů		Minimální počet výkonů
Nácvik úlevových a relaxačních technik sloužících ke zmírnění bolesti a strachu rodičky		3
Nácvik technik práce s pánevním dnem		2
Nácvik vhodných cviků pro ženu v období šestinedělí		2
Příprava k porodu		2
Příprava edukace k péči o dítě		2
Výsledky vzdělávání	<p>Teoretické znalosti Absolvent/ka bude znát:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičební metody a postupy užívané v těhotenství a v přípravě na porod, • cvičební metody a postupy užívané v šestinedělí, • úlevové a relaxační postupy sloužící ke zmírnění bolesti a strachu rodičky, • fyzioterapeutické postupy, kterými lze ovlivnit správnou funkci pánevního dna. <p>Praktické vědomosti a dovednosti Absolvent/ka bude připraven/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládat cvičební metody a postupy užívané v těhotenství a v přípravě na porod, • ovládat cvičební metody a postupy užívané v šestinedělí, • využívat úlevové a relaxační postupy sloužící ke zmírnění bolesti a strachu rodičky, • využívat techniky sloužící k posílení pánevního dna, • provádět edukaci ženy v péči o dítě. 	
Způsob ukončení modulu	Test, ústní zkouška, praktické zvládnutí výkonů na modelu, praktické zvládnutí modelové situace. Splnění stanoveného počtu hodin odborné praxe.	

4 Hodnocení účastníka v průběhu specializačního vzdělávání

Školitel akreditovaného zařízení vypracovává studijní plán a plán plnění odborné praxe a praktických výkonů, které má účastník specializačního vzdělávání v průběhu přípravy absolvovat a průběžně prověřuje jeho znalosti, vědomosti a dovednosti.

Odborná praxe v akreditovaných i neakreditovaných zařízeních probíhá pod vedením přiděleného školitele, který je zaměstnancem daného pracoviště, má specializovanou způsobilost v oboru Porodní asistentka – Komunitní péče v porodní asistenci a splňuje požadavky na školitele stanovené v požadavcích na personální zabezpečení tohoto vzdělávacího programu.

5 Profil absolventa

Absolvent/ka specializačního vzdělávání v oboru Porodní asistentka – Komunitní péče v porodní asistenci je připraven/a provádět, zajišťovat a koordinovat základní, specializovanou a vysoce specializovanou ošetrovatelskou péči v komunitní péči v porodní asistenci. Je oprávněn/a na základě vlastního posouzení a rozhodnutí, v souladu s platnými právními předpisy zabezpečovat komunitní péči v porodní asistenci v rozsahu své specializované způsobilosti stanovené činnostmi, ke kterým je připravena na základě tohoto vzdělávacího programu.

5.1 Charakteristika profesních kompetencí, pro které absolvent/ka specializačního vzdělávání získal/a způsobilost

Porodní asistentka se specializovanou způsobilostí v oboru Komunitní péče v porodní asistenci je připravena:

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
- komplexně zjišťovat zdravotní a sociální situaci žen, novorozenců a jejich rodin z hlediska koordinace poskytované zdravotní a sociální péče v oblasti péče o ženu a dítě a spolupracovat s odpovědnými orgány,
  - hodnotit zdravotní rizika skupiny osob z hlediska reprodukčního zdraví žen a novorozenců a podílet se v rozsahu své specializované způsobilosti na sestavování priorit jejich řešení na základě epidemiologických a statistických dat a výsledků výzkumů, připravovat a realizovat projekty podpory zdraví žen,
  - provádět poradenskou činnost v oblasti reprodukčního zdraví a plánovaného rodičovství, sexuálně přenosných chorob, epidemiologické ochrany a sexuálního zneužívání,
  - edukovat pacientky, případně jiné osoby ve specializovaných ošetrovatelských postupech a připravovat pro ně informační materiály,
  - sledovat a vyhodnocovat stav pacientek z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod a podílet se na jejich řešení,
  - koordinovat práci členů ošetrovatelského týmu v oblasti své specializace,
  - hodnotit kvalitu poskytované ošetrovatelské péče,
  - provádět ošetrovatelský výzkum, zejména identifikovat oblasti výzkumné činnosti a vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumů do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru,
  - připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
  - vést specializační vzdělávání v oboru své specializace,
  - provádět a dokumentovat fyzikální vyšetření pacientky;

- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví
- zajišťovat a spolupracovat na vytváření bezpečného a vhodného prostředí a eliminaci existujících rizik z hlediska reprodukčního zdraví a zdraví žen a novorozenců,
  - zajišťovat cílené a preventivní programy, včetně zajištění screeningu,
  - provádět přípravu pacientek na specializované diagnostické a léčebné postupy, doprovázet je a asistovat během výkonů, sledovat je a ošetřovat po výkonu,
  - edukovat pacientky, případně jiné osoby ve specializovaných diagnostických a léčebných postupech;
- c) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře se specializací v oboru gynekologie a porodnictví
- provádět ultrazvukové vyšetření plodu.

6 Charakteristika akreditovaných zařízení a pracovišť

Vzdělávací instituce, poskytovatelé zdravotních služeb* a pracoviště zajišťující teoretickou výuku účastníků specializačního vzdělávání musí být akreditovány dle ustanovení § 45 zákona č. 96/2004 Sb. Tato zařízení musí účastníkovi zajistit absolvování specializačního vzdělávání dle tohoto vzdělávacího programu.

6.1 Akreditovaná zařízení a pracoviště

Personální zabezpečení	<p>Školitelem se rozumí zaměstnanec akreditovaného zařízení ve smyslu zákona č. 96/2004 Sb.</p> <p>Školitelem teoretické části může být zdravotnický pracovník, který získal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odbornou způsobilost porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb., má specializovanou způsobilost v oboru Komunitní péče v porodní asistenci a pracuje v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence poskytujícího návštěvní službu ve vlastním sociálním prostředí pacientek, • odbornou způsobilost porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb., a pracuje v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence poskytujícího návštěvní službu ve vlastním sociálním prostředí pacientek, • odbornou způsobilost porodní asistentky nebo všeobecné sestry podle zákona č. 96/2004 Sb., má specializovanou způsobilost, která odpovídá zaměření tématu ve vzdělávacím programu v oboru Komunitní péče v porodní asistenci, • odbornou způsobilost všeobecné sestry podle zákona č. 96/2004 Sb., má specializovanou způsobilost v oboru Intenzivní péče a má v neodkladné nebo akutní péči alespoň 3 roky praxe, • odbornou způsobilost fyzioterapeuta podle zákona č. 96/2004 Sb., která odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, • odbornou způsobilost lékaře se specializovanou způsobilostí, která odpovídá zaměření tématu ve vzdělávacím programu, • další odborný pracovník s jinou kvalifikací (JUDr., Ing. atd.), která odpovídá
-------------------------------	---

* viz zákon č. 372/2011 Sb.

	<p>zaměření vzdělávacího programu (předměty jako je management, právní problematika, krizový management, atd.).</p> <p>Školitelem odborné praxe může být zdravotnický pracovník, který získal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odbornou způsobilost porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb., specializovanou způsobilost v oboru Komunitní péče v porodní asistenci a má v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence poskytujícího návštěvní službu ve vlastním sociálním prostředí pacientek alespoň 5 let praxe, • pro odborný modul 1 odbornou způsobilost porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb., a má v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence poskytujícího návštěvní službu ve vlastním sociálním prostředí pacientek alespoň 7 let praxe, • pro odborný modul 2 odbornou způsobilost porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb., a má u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví alespoň 7 let praxe, • pro odborný modul 3 odbornou způsobilost porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb., a má u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího lůžkovou nebo ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistence se zaměřením na poradenství při kojení alespoň 7 let praxe, • pro odborný modul 4 odbornou způsobilost porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb., a u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní, domácí nebo lůžkovou péči v gynekologii a porodnictví se zaměřením na cvičební techniky v práci porodní asistentky alespoň 7 let praxe, • pro odborný modul 4 odbornou způsobilost porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb., a má u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistenci se zaměřením na realizaci kurzů prenatální přípravy na porod, rodičovství a péči o dítě alespoň 7 let praxe.
Věcné a technické vybavení	<p>Pro teoretickou část vzdělávacího programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • standardně vybavená učebna s PC a dataprojektorem a s možností přístupu k internetu, • modely a simulátory potřebné k výuce praktických dovedností – modely a simulátory k výuce neodkladné resuscitace u dospělých a dětí, které signalizují správnost postupu, modely a simulátory k zajištění průchodnosti dýchacích cest jednotlivými pomůckami včetně obtížné intubace, modely a simulátory k výuce neodkladné resuscitace u dětí a novorozenců, které signalizují správnost postupu, modely a pomůcky k cévkování dívek, simulátory k výuce syndromu třeseného dítěte, fetálního alkoholového syndromu apod. • přístup k odborné literatuře, včetně elektronických databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení), možnosti podpory teoretické výuky pomocí e-learningu. <p>Pro praktickou část vzdělávacího programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracoviště pro výuku odborné praxe v akreditovaném zařízení je vybaveno podle platných právních předpisů upravujících věcné a technické vybavení.

Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Pro praktickou část vzdělávacího programu je podmínkou poskytování zdravotních služeb dle v tomto programu uvedených požadavků. • Akreditované zařízení na realizaci vzdělávacího programu musí splňovat požadavky dané platnými právními předpisy a vést dokumentaci specializačního vzdělávání.
---	--

7 Tabulka modulů

Specializační vzdělávání v oboru PORODNÍ ASISTENTKA – KOMUNITNÍ PÉČE V PORODNÍ ASISTENCI				
Kód	Typ	Název	Rozsah	Počet kreditů
ZM	P	Role specialisty/ky v poskytování zdravotních služeb	3 dny T – 24 hodin	12 (á 4 kredity/den)
OM 1	P	Metody komunitní péče v porodní asistenci	19 dnů T – 152 hodin	76 (á 4 kredity/den)
	P	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence poskytujícího návštěvní službu ve vlastním sociálním prostředí pacientek (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	1 týden Pr – 40 hodin	5 (á 1 kredit/den)
	P	Odborná praxe v akreditovaném zařízení u poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví nebo porodní asistence, poskytujícího ambulantní nebo lůžkovou péči včetně návštěvní služby ve vlastním sociálním prostředí pacientek (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	3 týdny Pr AZ – 120 hodin	45 (á 3 kredity/den)
OM 2	P	Základní gynekologická a porodnická diagnostika	1 týden T – 40 hodin	20 (á 4 kredity/den)
	P	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	2 týdny Pr – 80 hodin	10 (á 1 kredit/den)
OM 3	P	Poradenství při kojení	4 dny T – 32 hodin	16 (á 4 kredity/den)

	P	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího lůžkovou nebo ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistence se zaměřením na poradenství při kojení (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	3 dny Pr – 24 hodin	3 (á 1 kredit/den)
OM 4	P	Cvičební techniky v práci porodní asistentky a kurzy prenatální přípravy	4 dny T – 32 hodin	16 (á 4 kredity/den)
	P	Odborná praxe u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní, domácí nebo lůžkovou péči v gynekologii a porodnictví se zaměřením na cvičební techniky v práci porodní asistentky (tento poskytovatel nemusí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	3 dny Pr – 24 hodin	3 (á 1 kredit/den)
	P	Odborná praxe u akreditovaného poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní péči v gynekologii a porodnictví nebo porodní asistenci se zaměřením na realizaci kurzů prenatální přípravy na porod, rodičovství a péči o dítě (tento poskytovatel musí být akreditovaným zařízením podle § 45 zákona č. 96/2004 Sb.)	1 týden Pr AZ – 40 hodin	15 (á 3 kredity/den)
			T – teorie Σ 280 Pr – praxe Σ 168 Pr AZ Σ 160 hodin	
Celkem 608 hodin, počet kreditů 217				

Vysvětlivky: P – povinné, T - teorie, Pr – praxe, Pr AZ – praxe na pracovišti akreditovaného zařízení.

8 Seznam doporučených zdrojů

Doporučená literatura
ANTUŠÁK, E.; VILÁŠEK J. <i>Základy teorie krizového managementu</i> . 1. vyd. Praha: Karolinum, 2016. 130 s. ISBN 978-80-246-3443-2.
ARMSTRONG, M.; TAYLOR, S. <i>Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy: 13. vydání</i> . Praha: Grada, 2015. 920 s. ISBN 978-80-247-5258-7.
ASKIN, I. M. <i>Průvodce kojením</i> . 1. vyd. Praha: Argo, 2011. 342 s. ISBN 978-80-257-0483-7.
BAŠKOVÁ, M. <i>Metodika psychofyzické přípravy na porod</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2015. 112 s. ISBN 978-80-247-5361-4.

BENEŠ, M. <i>Andragogika</i> . 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. 176 s. ISBN 978-80-247-4824-5.
BOLEDOVIČOVÁ, M. <i>Pediatrické ošetrovatelstvo: učebnica pre fakulty ošetrovatelstva</i> . 3. preprac. a dopl. vyd. Martin: Osveta, 2010. 214 s. ISBN 978-80-8063-331-8.
BOLEDOVIČOVÁ, M. <i>Pediatrické ošetrovatelstvo: učebnica pre fakulty ošetrovatelstva</i> . 3. preprac. a dopl. vyd. Martin: Osveta, 2010. 214 s. ISBN 978-80-8063-331-8.
BRABCOVÁ, I. <i>Základní zásady vedení a řízení kvality ošetrovatelské péče</i> . 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2016. 66 s. ISBN 978-80-7394-604-3.
CALDA, P. a kol. <i>Ultrazvuková diagnostika v těhotenství a gynekologii</i> . 2. kompletně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Aprofema, 2010. 496 s. ISBN 978-80-903706-2-3.
ČERNÁ, M.; KOLLÁROVÁ J. <i>Donošený novorozenec pro sestry z novorozeneckých oddělení. Díl III, Kojení</i> . 1. vyd. Praha: Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 2015. 84 s. ISBN 978-80-87023-50-1.
ČERNÁ, M.; KOLLÁROVÁ, J. <i>Laktační minimum pro pediatry</i> . 1. vyd. Praha: Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 2015. 86 s. ISBN 978-80-87023-47-1.
ČEVELA, R. a kol. <i>Sociální gerontologie: východiska ke zdravotní politice a podpoře zdraví ve stáří</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 238 s. ISBN 978-80-247-4544-2.
DUŠOVÁ, B. <i>Laktační poradenství</i> . 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2011. 65 s. ISBN 978-80-7368-838-7.
DUŠOVÁ, B.; MAREČKOVÁ, J. <i>Úvod k péči porodní asistentky o ženu s patologickým a rizikovým těhotenstvím</i> . 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2009. 233 s. ISBN 978-80-7368-611-6.
FENDRYCHOVÁ, J. a kol. <i>Vybrané kapitoly z ošetrovatelské péče v pediatrii</i> . 2. část. Péče o novorozence. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2009. 133 s. 978-80-7013-489-4.
FRÜHAUF, P. a kol. <i>Enterální výživa nezralých novorozenců - podpora kojení</i> . [Konice]: Gylden pro Nestlé Česko, [2014]. 92 s. ISBN 978-80-87290-05-7.
GREGORA, M.; ZÁKOSTELECKÁ, D. <i>Jidelniček kojenců a malých dětí</i> . 3. dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. 189 s. ISBN 978-80-247-4773-6.
GURKOVÁ, E. <i>Hodnocení kvality života: pro klinickou praxi a ošetrovatelský výzkum</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 223 s. ISBN 978-80-247-3625-9.
HÁJEK, Z a kol. <i>Porodnictví</i> . 3. zcela přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. 538 s. ISBN 978-80-247-4529-9.
HALAŠKA, M. J. a kol. <i>Onkologická onemocnění během těhotenství</i> . 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2015. 230 s. ISBN 978-80-204-3753-2.
HAŠKOVCOVÁ, H. <i>Lékařská etika</i> . 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Galén, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7492-204-6.
HRONEK, M.; BAREŠOVÁ, H. <i>Strava těhotných a kojících</i> . 1. vyd. Praha: Forsapi, 2012. 151 s. ISBN 978-80-87250-20-4.
JAROŠOVÁ, D. <i>Ošetrovatelské teorie a modely: studijní opora</i> . 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2013. 75 s. ISBN 978-80-7464-214-2.
JUŘENÍKOVÁ, P. <i>Zásady edukace v ošetrovatelské praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 77 s. ISBN 978-80-247-2171-2.
KRISTINÍKOVÁ, J. <i>Cvičení v porodní asistenci: studijní opora</i> . 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2013. 71 s. ISBN 978-80-7464-333-0.
KROFTA, L. a kol. <i>Ultrazvuk prvního trimestru</i> . Praha: Maxdorf, 2017. 307 s. ISBN 978-80-7345-528-6.

KŘIVOHLAVÝ, J. <i>Sestra a stres</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 119 s. ISBN 978-80-247-3149-0.
KUBEROVÁ, H. <i>Didaktika ošetrovatelství</i> . 1. vyd. Praha: Portál, 2010. 246 s. ISBN 978-80-7367-684-1.
KUČÍREK, J. a kol. <i>Aplikovaná psychologie: vybraná témata: teleworking, leadership, sociálně psychologický výcvik</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2017. 234 s. ISBN 978-80-271-0187-0.
KUTNOHORSKÁ, J. <i>Multikulturní ošetrovatelství pro praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 160 s. ISBN 978-80-247-4413-1.
EUBUŠKÝ, M. a kol. <i>Doporučená ultrazvuková vyšetření v těhotenství</i> . 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. 158 s. ISBN 978-80-204-3083-0.
MARTINÁKOVÁ, L. a kol. <i>Příručka pro výzkumné sestry</i> . 1. vyd. Brno: Facta Medica, 2015. 180 s. ISBN 978-80-88056-02-7.
MATOUŠEK, O. a kol. <i>Základy sociální práce</i> . 3. vyd. Praha: Portál, 2012. 309 s. ISBN 978-80-262-0211-0.
MORAVCOVÁ, M.; PETRŽÍLKOVÁ, H. <i>Základy péče v porodní asistenci I.: péče porodní asistentky o ženu v průběhu těhotenství a fyziologického porodu: péče porodní asistentky o ženu v průběhu fyziologického šestinedělí: péče porodní asistentky o fyziologického novorozence</i> . 2. přeprac. a rozš. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018. 178 s. ISBN 978-80-7560-132-2.
MUŽÍK, J. <i>Řízení vzdělávacího procesu: andragogická didaktika</i> . 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 323 s. ISBN 978-80-7357-581-6.
NAZARE-AGA, I. <i>Nenechte sebou manipulovat</i> . 7. vyd. Praha: Portál, 2014. 261 s. ISBN 978-80-262-0652-1.
PAŘÍZEK, A.; HONZÍK T. <i>Knih o těhotenství, porodu a dítěti</i> . 5. vyd. Praha: Galén, 2015. 3 sv. (481 s., 397 s., 337 s.). ISBN 978-80-7492-214-5,
PLAMÍNEK, J. <i>Vzdělávání dospělých: průvodce pro lektory, účastníky a zadavatele</i> . 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. 336 s. ISBN 978-80-247-4806-1.
PLEVOVÁ, I. a kol. <i>Management v ošetrovatelství</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 304 s. ISBN 978-80-247-3871-0.
POKORNÁ, A. <i>Efektivní komunikační techniky v ošetrovatelství</i> . 3. dopl. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2011. 104 s. ISBN 978-80-7013-524-2.
POLÁK, P.; LOUCKÝ J; TOMEK, V. <i>Prenatální diagnostika vrozených vývojových vad</i> . Praha: Maxdorf, 2017. 288 s. ISBN 978-80-7345-499-9.
PRUDIL, L. <i>Právo pro zdravotnické pracovníky</i> . 2. dopl. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 155 s. ISBN 978-80-7552-507-9.
PRŮCHA, J. <i>Moderní pedagogika</i> . 6. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Portál, 2017. 483 s. ISBN 978-80-262-1228-7.
PRŮCHA, J. <i>Multikulturní výchova: příručka (nejen) pro učitele</i> . 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Triton, 2011. 167 s. ISBN 978-80-7387-502-2.
RATISLAVOVÁ, K. <i>Aplikovaná psychologie - porodnictví</i> . Praha: Area, 2008. 106 s. ISBN 978-80-254-2186-4.
RATISLAVOVÁ, K. <i>Perinatální paliativní péče: péče o ženu a její rodinu, rituály rozloučení, proces truchlení a vyrovnávání se se ztrátou</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2016. 200 s. ISBN 978-80-271-0121-4.
ROZTOČIL, A. a kol. <i>Moderní porodnictví</i> . 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2017. 621 s. ISBN 978-80-247-5753-7.
SIKOROVÁ, L. <i>Dětská sestra v primární a komunitní péči</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 184 s. ISBN 978-80-247-3592-4.

SIMOČKOVÁ, V. <i>Edukácia v gynekologicko-porodnickom ošetrovatelstve: vysokoškolská učebnica</i> . Martin: Osveta, 2013. 75 s. ISBN 978-80-8063-398-1.
SIMOČKOVÁ, V. <i>Gynekologicko-pôrodnické ošetrovatelstvo: učebnica pre fakulty ošetrovatelstva</i> . 1. vyd. Martin: Osveta, 2011. 216 s. ISBN 978-80-8063-362-2.
SLEZÁKOVÁ, L. a kol. <i>Ošetrovatelství v gynekologii a porodnictví</i> . 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2017. 272 s. ISBN 978-80-271-0214-3.
ŠKORNIČKOVÁ, Z.; MORAVCOVÁ, M.; ZAJÍČKOVÁ M. <i>Základy péče v porodní asistenci II</i> . 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta zdravotnických studií, 2015. 119 s. ISBN 978-80-7395-860-2.
ŠTECHOVÁ, K. <i>Dítě diabetické matky: v otázkách a odpovědích</i> . 1. vyd. Semily: Geum, 2015. 177 s. ISBN 978-80-87969-14-4.
ŠULCOVÁ, M. a kol. <i>Prevence a ošetrovatelská péče v komunitě</i> . 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2013. 113 s. ISBN 978-80-7414-682-4.
ŠULISTOVÁ, R.; TŘEŠLOVÁ, M. <i>Pedagogika a edukační činnost v ošetrovatelské péči pro sestry a porodní asistentky</i> . 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2012. 191 s. ISBN 978-80-7394-246-5.
TAKÁCS, L. a kol. <i>Psychologie v perinatální péči: praktické otázky a náročné situace</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2015. 208 s. ISBN 978-80-247-5127-6.
TEUSEN, G a GOZE - HÄNEL, I. <i>Prenatální komunikace</i> . 2. vyd. Praha: Portál, 2015. 79 s. ISBN 978-80-262-0970-6.
TÓTHOVÁ, V.; OLÍŠAROVÁ, V. <i>Využití koncepčních modelů v práci sester v klinickém a komunitním ošetrovatelství</i> . 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2017. 196 s. ISBN 978-80-7422-630-4.
URBANOVA, E. <i>Reprodukčné a sexuálne zdravie ženy v dimenziách ošetrovatelstva a pôrodnej asistencie</i> . Martin: Osveta, 2010. 256 s. ISBN 978-80-8063-343-1.
VELEMÍNSKÝ, M. <i>Medicínské a salutogenní přístupy a jejich integrace v prenatální a postnatální péči českých žen se zvláštním důrazem na imigrantky</i> . 1. vyd. Praha: Triton, 2015. 156 s. ISBN 978-80-7387-952-5.
VENGLÁŘOVÁ, M. a kol. <i>Sestry v nouzi: syndrom vyhoření, mobbing, bossing</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 184 s. ISBN 978-80-247-3174-2.
VRÁNOVÁ, V. <i>Porodní asistence I: (žena s fyziologickým těhotenstvím, porodem a novorozencem v péči porodní asistentky)</i> . 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. 149 s. ISBN 978-80-244-2917-5.
VRUBLOVÁ, Y. <i>Komunitní ošetrovatelská péče v gynekologii: studijní opora</i> . 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2013. 69 s. ISBN 978-80-7464-303-3.
ZACHAROVÁ, E. <i>Komunikace v ošetrovatelské praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2016. 121 s. ISBN 978-80-271-0156-6.
ZÍTKOVÁ, M.; POKORNÁ, A.; MIČUDOVA, E. <i>Vedení nových pracovníků v ošetrovatelské praxi: pro staniční a vrchní sestry</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2015. 165 s. ISBN 978-80-247-5094-1.
ZLÁMAL, J. a kol. <i>Základy managementu pro posluchače zdravotnických oborů</i> . 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. 108 s. ISBN 978-80-7402-157-2.
ZLÁMAL, J.; BELLOVÁ, J. <i>Ekonomika zdravotnictví</i> . 2. upr. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2013. 249 s. ISBN 978-80-7013-551-8.